

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství 1. LF UK

Oponentský posudek

**Název: Změny v postojích vedoucích pracovníků Domovů pro seniory
k dobrovolnictví**

Autor práce: Bc. Ludmila Vavrochová

Vedoucí práce: Mgr. Eva Marková

Oponent: PhDr. Jiří Tošner

Volba tématu:

Práce se zaměřuje na seniorskou generaci z hlediska o ně pečujících organizací a programů, se zaměřením na pozici dobrovolnictví v domovech pro seniory, včetně porovnání role dobrovolníků v zařízeních pro seniory v Nizozemsku a v ČR. Autorka zvolila téma jí osobně blízké i vzhledem ke zkušenostem se zařízeními pro seniory v obou uvedených zemích.

Téma je aktuální nejen vzhledem ke stárnutí české populace a růstu potřeby péče o seniory, ale aktuálně i vzhledem k probíhající implementaci zákona o sociálních službách. V neposlední řadě je volba tématu vhodným příspěvkem k deetatizaci a humanizaci sociálních služeb, zdravotnictví i dalších pomáhajících profesí.

Cíl práce:

Cílem práce je pohled na postavení seniorů v ČR prostřednictvím fenoménu dobrovolnictví.

Cílem výzkumné části je porovnání spolupráce domovů pro seniory s dobrovolníky v roce 2006 se situací v roce 2001, kdy byl prováděn výzkum na téma: „Bariéry rozvoje dobrovolnictví v pražských domovech důchodců zřizovaných magistrátem“.

Teoretická část:

V teoretické části se autorka zabývá pohledem na vývoj dobročinných spolků v Čechách, včetně současného postavení neziskového sektoru v ČR a přehledu jeho funkcí a oblastí působení. Cenný je autorčin přehled o „stavu dobrovolnictví“ ve 21. století. Podrobně je popsána situace a postavení seniorů a stav a proces změn péče o seniory v ČR v porovnání s Nizozemskem.

Autorka přehledně uvádí základní pravidla spolupráce s dobrovolníky v zařízeních pro seniory. Podrobně a ilustrativně je popsáno dobrovolnictví v Nizozemí.

Empirická část:

- **Užité metody výzkumného šetření**

Vzhledem k předmětu výzkumu zvolila autorka formu strukturovaného rozhovoru ve srovnání s výzkumem v podobném souboru domovů pro seniory v roce 2001.

- **Charakteristika zkoumaného vzorku**

Vzorek pro výzkum byl postaven na zařízeních z výzkumu Niklové (2001) doplněný o zařízení pro seniory obvykle se zkušenostmi s projekty s nizozemskými partnery.

- **Výstupy, výsledky, jejich přínos**

Výstupy rozhovorů autorka shrnula v obecném popisu domova a stavu dobrovolnictví jednotlivých navštívených domovů a dále v komentování hypotéz, které si stanovila.

Dále porovnává situaci v zařízeních, které se zúčastnily výzkumu Niklové.

Přínos výzkumu je nejen v postojích dotazovaných k dobrovolnictví, ale ve druhém plánu jsou výpovědi odrazem jejich přístupu ke změnám rezidenčních služeb směrem k jejich otevřenosti a zapojení obyvatel domovů do aktivního života, tedy k naplňování standardů kvality.

Autorka si uvědomuje subjektivitu získaných informací a jen částečnou možnost porovnání jejího výzkumu s údaji z roku 2001. Přes tato uvědomovaná omezení autorka v závěru své práce hodnotí progresi postojů k dobrovolnictví ve sledovaných zařízeních jako patrnou a významnou.

Literatura a práce s literaturou:

Na práci je patrné pečlivá a soustavná práce s prameny, vzhledem k ne všeobecně známému tématu neziskového sektoru a dobrovolnictví jsou kapitoly doplněny přehledem terminologie a praktickými příklady organizací a jejich programů.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost:

Práce je psána pečlivě a čtivým slohem, s důrazem na podrobné zdůvodnění jednotlivých témat, včetně konkrétních údajů a odkazů.

Kvalita příloh:

Přílohy vhodně doplňují text práce.

Celkové hodnocení práce:

Předložený text naplňuje požadavky kladené na diplomovou práci po obsahové i formální stránce.

Práce je vhodným zdrojem informací a metodických postupů pro management zařízení sociální a sociálně zdravotní péče nejen z hlediska implementace dobrovolnictví do zařízení, ale i z hlediska naplňování standardů kvality péče, jak v sociálních službách, tak ve zdravotnictví.

Vzhledem k dlouholeté dobré spolupráci a řadě společných projektů mezi NL a CZ po roce 1989, je možno doporučit vybrané části práce k publikaci v odborném tisku, na příklad část o dobrovolnictví v Nizozemí, která popisuje kromě dobrovolnictví základní aspekty rezidenční péče o seniory a dlouhodobě nemocné v Nizozemsku. Z hlediska výzkumné části by se dalo diskutovat o validitě srovnání dat z práce Niklové (2001) s autorčinými výstupy ze strukturovaných rozhovorů. Vzhledem k nedostatku jiných zdrojů z této oblasti to byl jediný dostupný způsob jak zachytit změny v postojích vedoucích pracovníků. Zároveň je třeba říci, že sama autorka si zmíněné omezení uvědomuje a reflektuje, podobně jako reflektuje omezení daná metodikou kvalitativního výzkumu, která je sice nedokonalá, ale jediná schopná zachytit oblast psychosociální problematiky.

Otázky k obhajobě:

1. Do jaké míry mohly uvedené postoje vedoucích pracovníků ovlivnit očekávané změny, které přináší zákon o sociálních službách a s ním spojený systém inspekce kvality péče?
2. Které v Nizozemí osvědčené postupy a metody práce s dobrovolníky by bylo vhodné více zdůraznit a zavést v ČR?

Návrh klasifikace:

Navrhuji hodnocení práce: **výborně**

V Praze, 21. května 2006

Podpis oponenta: 